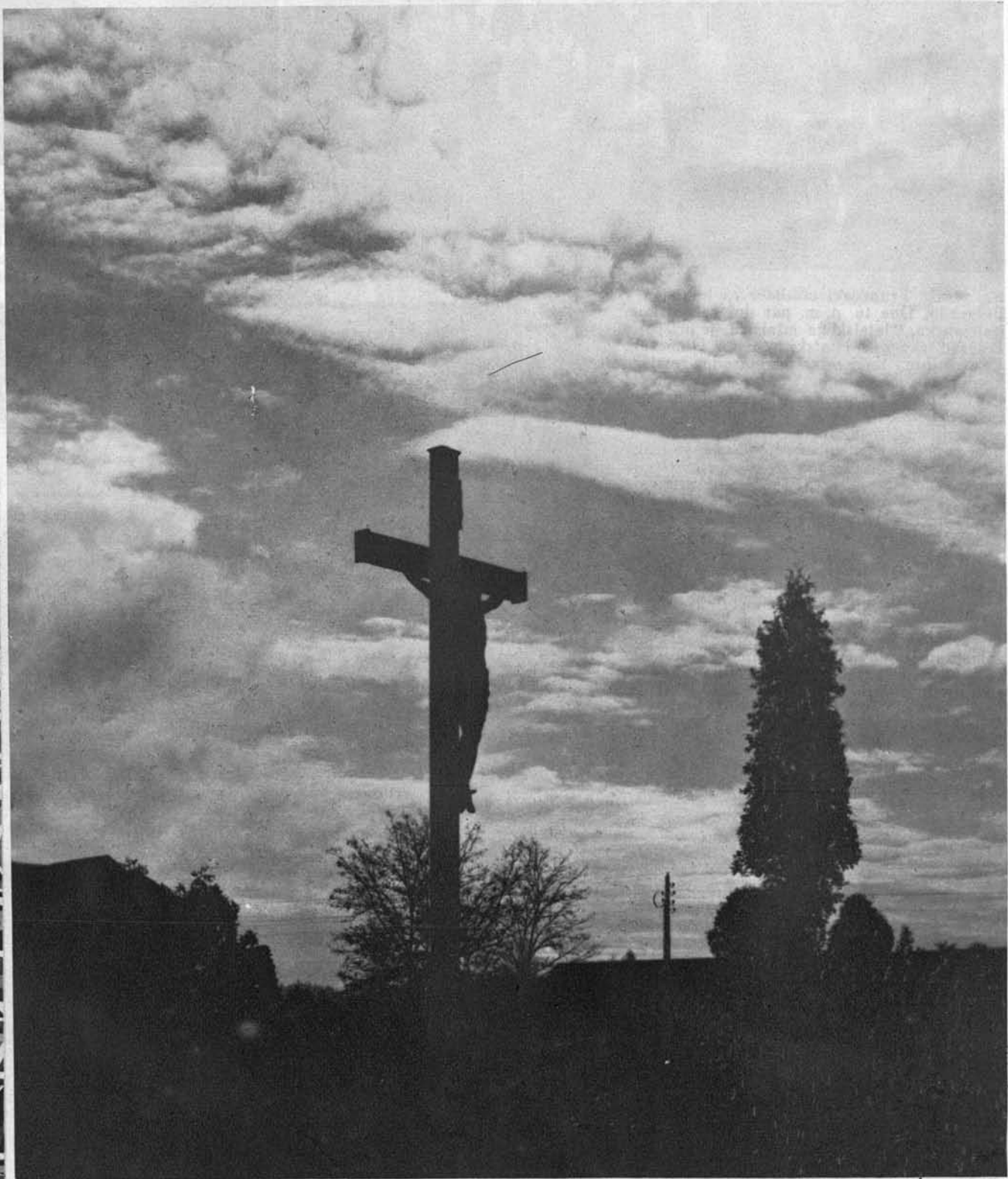

ILUSTRIRANI
SLOVENEČEC
 TEDENSKA · PRILOGA · SLOVENCAM

LETO VII

1. NOVEMBRA 1931

ŠT. 44

...
 ...
 ...

S prijateljskega sestanka naših najuglednejših mož.

Ob priliki letošnje trgatve se je zbrala pri bivšem min. Vesenjaku v Slov. goricah izbrana družba ododnih duhovnikov, županov in bivših obl. poslancev z bivšim min. preds. dr. Ant. Korošcem na čelu. Preživeli so lep dan in baje tudi mnogo natrgali.

Dr. Ant. Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru, ki je nedavno obhajal 20 letnico vodstva tega podjetja. Za njegovega ravnateljstva se je podjetje izredno lepo razvilo. Opozarjamo ob tej priliki zlasti na »Cirilovo knjižnico«, ki jo izdaja tiskarna in ki je objavila že lepo število priljubljenih ljudskih del.

Na desni: Francoski minister za letalstvo v Belgradu. Dne 16. p. m. par dni za obiskom italijanskega letalskega ministra, je prispel v Belgrad francoski letalski minister Dumesnil. Vračal se je z bukareške mednarodne letalske konference. Na poti je zašel v veliko meglo in viharje in le pilotiranju znamenitega francoskega letalca Costesa se je zahvaliti, da se ni zgodila nesreča. Naša slika nam kaže odličnega gosta v družbi raznih naših zastopstev po pristanku v Belgradu. V sprednji vrsti je videti od desne na levo: Dumesnil, generala Vukovića, svetnika franc. poslaništva v Belgradu in franc. voj. atašaja generala Le Petita.

Spodaj: Res potrebna nova cerkev. Dušnopastirsko eden najbolj zanemarjenih krajev pred vratmi Ljubljane so Moste, ki štejejo že okrog 8000 prebivalcev, zlasti delavcev, a so še vedno brez cerkve in župnije. Vsi moramo zato toplo pozdraviti namero salezijancev, ki so se odločili zgraditi tu cerkev po spodnjem načrtu, ki je delo arh. H. Husa.

Pogled na sadno razstavo, ki jo je priredilo dne 25-27. p. m. v prostorih ljubljanskega velesejma »Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani«. Razstava je lepo pokazala visoko stanje našega sadjarstva, ki utegne postati še vse važnejši gospodarski činitelj, nego je bilo doslej.

Ob trgatvi

Oktober je za kmeta po vinorodnih krajih pač najboljši čas, kajti takrat odmevajo vinske gorice od veselega vriskanja in petja, kmet namreč trga sadove svojega celoletnega znoja, seveda če mu ni vsega pobila neusmiljena toča. Tu objavljamo tri slike, prikazujoče glavne momente tega veselega opravila, zgornja slika je posneta pod znamenito Trško goro pri Krškem in nam kaže vožnjo grozdja iz vinograda v vinski hram, ostali dve sliki pa kažeta hidravlično stiskalnico vinske kleti »Vinarske in kletarske zadruga« v Metliki, ki je bila ustanovljena l. 1928 z izdatno podporo bivšega oblastnega odbora in ki ji načeluje znani vinogradnik A. Bajuk iz Drašič pri Metliki. Zadruga je zlasti v sedanji hudi krizi krepka opora naših belokranjskih vinogradnikov.

Spodaj: Nagrobni spomenik Kraljeve rod-bine pri Sv. Križu v Ljubljani, ki ga je pred kratkim izdelal znani kipar France Kralj. Kip je iz belega marmorja in predstavlja Marijo z dvema angeloma.

Staro novomeško pokopališče, kjer ležita pokopana pisatelj J. Trdina in Primičeva Julija. Pokopališče se bo v nekaj letih izpremenilo v park.

Na levi: Bohinjska lovska soba, ki je bila razstavljena na letošnji jesenski razstavi na velesejmu.

Po naših njih njivah

Kaj bo s pisateljsko grobnico?

Spodaj: Pokopališče pri Sv. Krištofu v Ljubljani se izpreminja polagoma v nekako javno »gmajno«, obzidje in spomeniki razpadajo in v nekaj letih bo treba z njim vsekakor nekaj ukreniti. Pravijo, da ga bodo izpremenili v park. Prav, toda na njem je pokopana dolga vrsta naših največjih mož od Vodnika do Stritarja. Menda je več kot samoobsebi umljivo, da je treba poskrbeti na novem pokopališču tudi za novo grobnico naših velikih kult. delavcev, dokler je dobiti tam še lepe in primerne prostore. Res, čudimo se, da se kult. delavci še niso zgani in z mestno občino ukrenili, kar je njihova dolžnost.

Grob št. 10. L 173.

Spodaj: Samo ta označba se nahaja na londonskem pokopališču na grobu akad. slikarja Sterleta, ki se je predlanskem tam smrtno ponesrečil. Grob je popolnoma zapuščen in brez napisa. Tako spe, popolnoma pozabljeni daleč v tuji zemlji tudi mnogi drugi odlični naši kult. delavci in menda še nikoli ni komu prišlo na misel, da bi bila vendarle naša dolžnost, kakorkoli poskrbeti za njih grobove. V Gradcu n. pr. je grob pisateljice Turnograjske, v Karlovcu pisatelja prof. Mandelca, v tujini pa grobovi naših slikarjev. Ali res ni ustanove pri nas, ki bi se pobrigala za te pozabljene grobove?

Pogled na lepo kmetiško pokopališče (Črnuče pri Ljubljani). Večina slovenskih pokopališč je jako lepih in le ponekod naleti človek na zanemarjena.

Na desni: Nagrobni spomenik igralcema Ign. Borštniku in Ant. Verovšku pri Sv. Križu v Ljubljani.

Spodaj: Nagrobni spomenik velikemu slovenskemu jezikoslovcu Jerneju Kopitarju na dunajskem pokopališču, preden so ga prepeljali v Ljubljano.

Na desni: Spomenik padlim vojakom brezniške fare, umetniško delo arh. prof. J. Plečnika.

Nagrobni spomenik velikega našega zgodovinarja dr. Fr. Kosa pri Sv. Križu v Ljubljani.

Grob odličnega cerkvenega pisatelja, kanonika dr. J. Lesarja pri Sv. Križu v Ljubljani.

Pogled na spomenik padlim nemških vojakov na belgrajskem pokopališču. Kako vzorno skrbe kulturni narodi za svoja vojaška pokopališča, dočim bi morala nas zaliti rdečica, v takem stanju so pri nas vojaška pokopališča, kjer je sploh še kaj sledu o njih...

Na levi: Grob matere akad. slikarja Smrekarja pri Sv. Križu v Ljubljani, na preprostem podstavku stoji portret, ki ga je naslikal sin.

Spodaj: Grob Prešernove Primičeve Julije na novomeškem pokopališču.

Na levi: Grob pisatelja dr. Fr. Detele pri Sv. Križu pri Ljubljani.

V spomin rajnkih.

Le malo narodov na svetu je, ki bi ne častili svojih ranjkih, bodisi v tej ali drugi obliki gojili spomin nanje. Celo poginulih živali se nekateri spominjajo in jim postavljajo nagrobne spomenike v znak hvaležnosti za udanost in usluge, ki so jih v življenju izkazali človeku ali gospodarju.

Seveda ima pa to čaščenje prednikov pri različnih narodih pogosto različne oblike. Ponekod jim postavljajo na grobe dragocene spomenike, drugod mrtvece sežigajo in hranijo nato doma njih pepel. Zlasti slavi skoro vsak narod spomin na svoje sinove, ki so padli v bojih, braneč domovino. Čeprav je izza svetovne vojne teh grobov na sto in stotisoče, jih nekatere države (zlasti Italijani) z ogromnimi žrtvami vzdržujejo v vzornem redu, tistim pa, katerih imen ni mogoče ugotoviti, postavljajo skupne vojne spomenike pod naslovom »grob neznanega junaka« in ti grobovi so skoro povsod prava narodna svetišča.

Spodaj: V Brüsslu (Belgija) so postavili lep spomenik v vojni poginulim vojnim pisemskim golobom in padlim vojakom, ki so bili posebni prijatelji golobov, samo teh je padlo baje 20.000.

Velike spominske svečanosti za padle vojake prirede vsako leto v Nemčiji. Zgornja slika nam kaže to svečanost v berlinskem parlamentu.

Na levi: Mavzolej z ostanki neznanih estonskih vojakov v Revalu, ki so padli v osvobodilnih bojih proti Rusiji.

Spodaj: V Spreevaldu (Nemčija), kjer je polno jezere in kanalov ter preživje ljudje velik del svojega življenja na vodi, se vršijo celo pogrebi na čolnih.

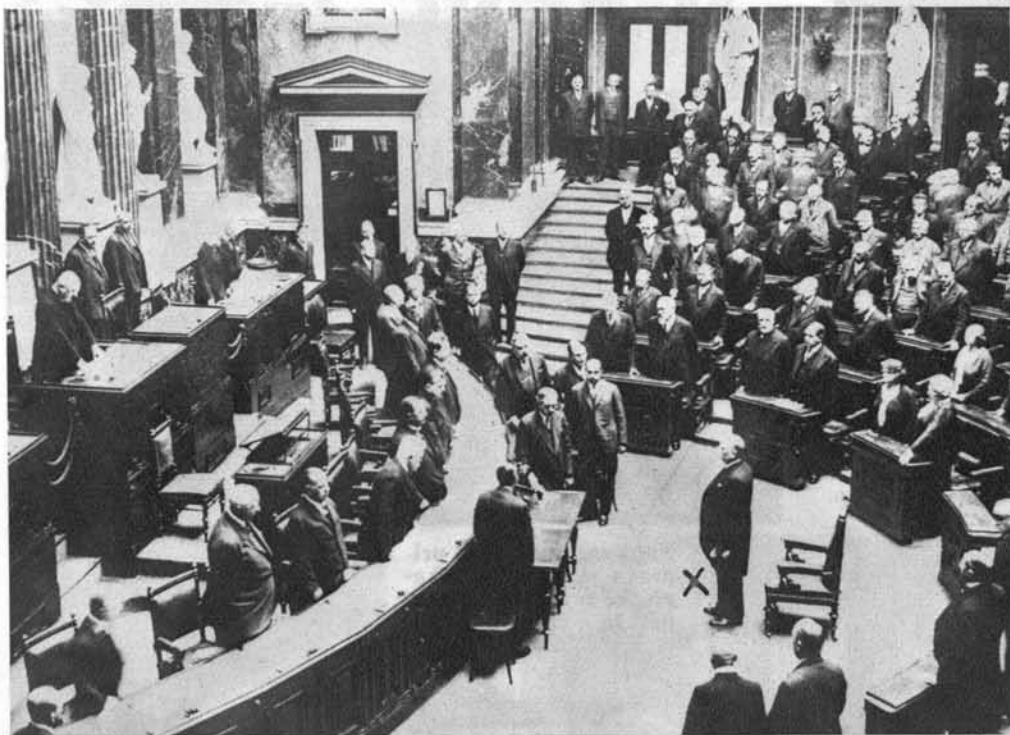
Na levi: Ob Washingtonovem grobu na obletnico njegove smrti.

Spodaj: Na Sumatri se dajo vdove še dandanes po moževi smrti večkrat prostovoljno sežgati.

Volitev novega avstrijskega zveznega predsednika.

Dne 9. p. m. je avstrijski zvezni zbor volil novega predsednika avstrijske republike. Izvoljen je bil dosedanji predsednik Viljem Miklas, kandidat kršč. socialcev in meščansk li strank, ki je dobil 109 glasov od 215. Po končani volitvi je predsednik vstopil v parlament in prisegel na ustavo (glej spodnjo sliko).

Sovjetski komisar za zunanje zadeve, Litvinov (X), ki obiše v kratkem turško prestolnico Angoro; obisk bo politično jako važen.

Nemčija preživlja nsodne tedne.

Ker se je tudi nemška ljudska stranka pridružila fašistom, je vlada 7. p. m. demisionirala, nakar je sestavil dne 10. p. m. Brüning novo vlado, ki jo je predstavil dne 13. p. m. v parlamentu s sijajnim govorom (glej sliko na desni), ki je odmel po vsej Evropi in v katerem je odkrito naglasil vso veliko resnost položaja v Nemčiji. Vkljub temu pa pripravlja nemški fašizem pod vodstvom A. Hitlerja (šef narodnih socialistov) in Hugenberg (šef nem. nacionalistov) državni prevrat in ustoličenje desničarske diktature. V to svrhu so sklicali navedeni za 11. p. m. veliko zborovanje vse desnice v kopališče Harzburg (glej sliko spodaj), kjer so napovedali boj na nož vsej Brüningovi vladi.

Na levi: A. Hitler, šef nemških fašistov.

Na desni: Voditelji nemške nacionalistične desnice, ki je zborovala v Harzburgu.

Spredaj na desni: Hugenberg, za njim pride Eitel Friderik, na skrajni levici Seldte, vodja teh štalhelmovcev.

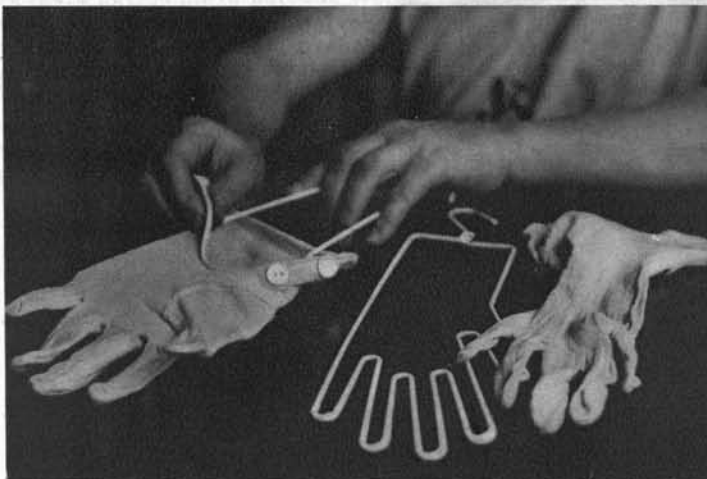
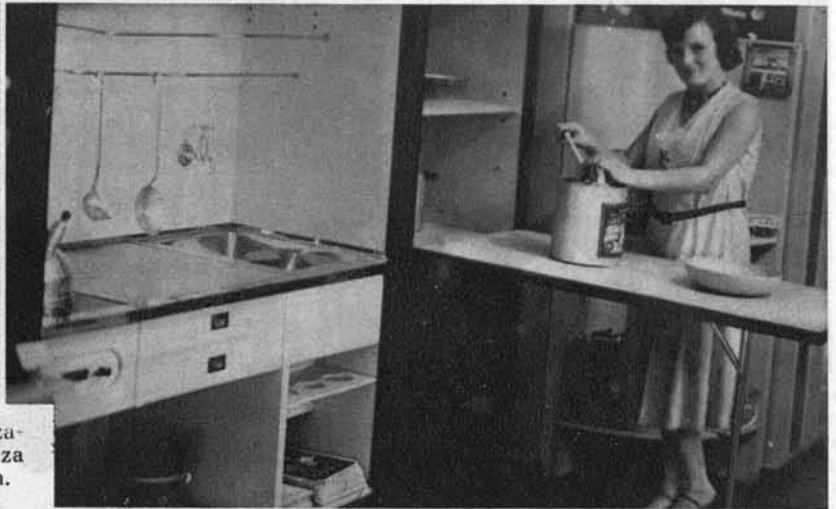

Novosti za gospodinje.

Spodaj: Po velemestih so začeli za samske ženske in mladoporočene siromašne pare brez otrok graditi enosobna stanovanja, ki imajo v steni vzdani vdolbini za plinsko ognjišče, omaro za jedilno shrambo in zložljivo kuhinjsko mizo. Vse to se čez dan tako zapre, da ni v sobi videti ničesar.

Izvirne polusnjene platnice za Valvasorja ima v zalogi Knjigovoznica Jugoslov. tiskarne po 80 Din za izvod. Vezava vsake knjige sama pa stane 60 Din.

Na desni: Praktična priprava za sušenje rokavic, ko se na tej pripravi posuše, izgledajo kot nove.

Na desni: Ročno elektr. dušilo, s katerim lahko vsak na najpreprostejši način odstranjuje madeže in praske s pohištva in tapet, duši obleko, snaži čipke, zatira mrčes, osvežuje zrak itd. Prikloniti se da na vsako električno stikalo.

Balkanijade.

Tudi balkanski narodi so pričeli med seboj po vojni tekmovati najprej v sportnih panogah. V ta namen je bilo osnovanih več konkurenc od katerih so gotovo najvažnejše balkanske igre v Atenah, ki so se letos vršile že tretjič. Bolgari so priredili letos prvič Balkanijado v Sofiji, medtem ko so naši sportniki pred leti organizirali tekmovanje za »Balkanski pokal«, za nogometnaš. Te tri konkurence združijo vsako leto sportnike Balkana. Mladina je pa najboljši porok za boljšo bodočnost, to je bil tudi glavni moto Venizelosovega govora pri svečani otvoritvi letošnjih balkanskih iger v Atenah. Te igre so bile letos tem pomembnejše, kajti pokazale so velik napredek naše lahke atletike. Le z veliko težavo so letos zmagali Grki. Pri teh igrah je

bil dosežen tudi rekord v številu gledalcev. 80.000 Atenčanov je gledalo borbe svojih sinov in jim pomagalo v težki borbi. Kaj takega ni mogoče nikjer v Evropi, saj tudi Evropa nima Stadiona, v katerem bi bilo prostora za 80.000 gledalcev. Na desni zgoraj: Jugoslovani in Bolgari na skupnem izletu na razvalinah starega Jupitrovega templja. Na levi: Skupina naših atletov na terasi hotela Akropolis. Prvi od desne kapetan moštva Gojič, najboljši metalec kladiva v Evropi. V krogu: Prizor s kolesarske tekme na balkanijadi v Sofiji. Oblak (Vrhnik) v boju s prvakom Bolgarske, Prodanom.

